[2021] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 577

ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਰਾਫ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨਸੀਟੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ

(2021 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 296)

10 ਮਾਰਚ, 2021

[ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973 - ਐੱਸ.482 - ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ 420, 406 ਅਤੇ 34 ਆਈਪੀਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ , ਆਯੋਜਤ: ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ- ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਓ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ - ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ /ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਯੂ/ਐਸ. 406 ਅਤੇ 420, ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਜੁਰਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਾਰਵਾਈ - ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860- ਐੱਸ.ਐੱਸ. 420, 406 ਅਤੇ 34.

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ : 1.1 ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ / ਐਫਆਈਆਰ /ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਓ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 23][588- ਡੀ-ਈ]

1.2 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੌਕਸੀ। ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਸਨ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 28, 30][590- ਐੱਫ-ਜੀ; 591-ਸੀ]

ਨਾਗਪੁਰ ਸਟੀਲ ਐਂਡ ਅਲੌਇਸ ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੀ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਐਂਡ ਹੋਰ 1997 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਅਪਰਾਧੀ 1073 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

1.3 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ, ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਸਹੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ / ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 406 ਅਤੇ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਰੰਭ ਕੀਤੇ ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਉਪਾਅ ਹੀ ਇਕੋ ਇਕ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, (i) ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ (ii) ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਵੇਂ ਕਥਿਤ ਹਾਲਾਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ ਐਫਆਈਆਰ /ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਤੱਥ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਜੁਰਮ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਵਾਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 415, 418 ਅਤੇ 420 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁੱਢਲੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਘੋਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ. [ਪੈਰਾ 31-34][591- ਜੀ-ਐੱਚ; 592-ਏ-ਸੀ; 592-ਡੀ-ਜੀ; 593-ਸੀ-ਡੀ]

> *ਟ੍ਰਿਸਨਸ ਕੈਮੀਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਐਂਡ ਹੋਰ* (1999) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 686 : [1999] 2 ਪੂਰਕ ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ 686 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

1.4 ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ 15 ਮਾਰਚ, 2019 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 36, 38][593-G-H; 594-ਸੀ]

> *ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ* (1992) ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 335 : [1990] 3 ਪੂਰਕ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 259 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।
>
> *ਆਰ ਪੀ ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* [1960] 3 ਐਸਸੀਆਰ 388; *ਐਮ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਬਨਾਮ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ* (2001) 8 ਐਸਸੀਸੀ 645 [2001] 4 ਪੂਰਕ ਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 45; *ਜੋਸਫ਼ ਸਲਵਾਰਾਜ ਏ. ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2011) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 59 : [2011] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 815; *ਅਰੁਣ ਭੰਡਾਰੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2013) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 801 : [2013] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 961; *ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਮੋਹੱਟਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਆਫ਼ ਦਿੱਲੀ), ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ* (2019) 11 ਐਸਸੀਸੀ 706: [2018] 13 ਐਸਸੀਆਰ 1028;

ਰਾਜਾਭਾਈ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਮੁਨਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਵਾਸੂਦੇਵ ਧਨਜੀਭਾਈ ਮੋਡੀ [1964] 3 **ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ** 480; *ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜੀ. ਨਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਰੈਡੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ)। ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ* (1991) 3 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.** 261 [1991] 2 **ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ** 563; *ਜੀ. ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ* (2000) 2 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.** 636 : [2000] 1 **ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ** 417; *ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਗੋਪੀ ਸਿੰਘ* (2005) 13 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.** 699; *ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਈ.ਪੀ.ਸੀ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2006) 6 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.** 736 : [2006] 3 **ਪੂਰਕ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ** 704; *ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2009) 7 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.** 712 : [2009] 7 **ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ** 563; *ਚੰਦਰਨ ਰਤਨਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਸੀ. ਪਲਾਨੀਸਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2013) 6 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.** 740 : [2013] 17 **ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ** 853; *ਵੇਸਾ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2015) 8 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.** 293: [2015] 4 **ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ** 27; **ਕੇ**. *ਸੁਬਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ, ਇਸਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ* (2018) 14 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.** 452; *ਅਰਨਬ ਮਨੋਰੰਜਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* 2020 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ SC 964 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।**

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1960] 3 ਐਸਸੀਆਰ 388	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 14**
[1990] 3 ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਆਰ 259	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 14**
[1999] 2 ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਆਰ 686	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 14**
[2001] 4 ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਆਰ 45	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 14**
[2011] 8 ਐਸਸੀਆਰ 815	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 14**
[2013] 3 ਐਸਸੀਆਰ 961	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 14**
[2018] 13 ਐਸਸੀਆਰ 1028	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 14**
[1964] 3 ਐਸਸੀਆਰ 480	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 20**
[1991] 2 ਐਸਸੀਆਰ 563	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 20**
[2000] 1 ਐਸਸੀਆਰ 417	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 20**
(2005) 13 ਐਸਸੀਸੀ 699	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 20**
[2006] 3 ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਆਰ 704	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 20**
[2009] 7 ਐਸਸੀਆਰ 563	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 20**

[2013] 17 ਐਸਸੀਆਰ 853	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 20**
[2015] 4 ਐਸਸੀਆਰ 27	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 20**
(2018) 14 ਐਸਸੀਸੀ 452	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 20**
1997 ਐਸਸੀਸੀ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 1073	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 27**

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2021 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 296

2017 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਵਿਧ (ਮੁੱਖ) ਨੰਬਰ 1718 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 15.3.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂਪੁਰ ਕੁਮਾਰ, ਹੇਮੰਤ ਮੰਜਾਨੀ, ਐੱਮ. ਥੰਗਾਥੁਰਾਈ , ਸੁਨੀਲ ਫਰਨਾਂਡਿਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂਪੁਰ ਕੁਮਾਰ, ਦਰਪਨ ਸਚਦੇਵਾ, ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਡਾਲਵੀ, ਸ਼ੁਭਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਏ.ਐੱਸ.ਜੀ., ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ, ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਜੇਸ਼੍ਰੀ ਪਟਨਾਇਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੇਖਾ ਪਾਂਡੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਪਾਠਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਮੇਯਵਿਕਰਮਾ ਥਨਵੀ, ਬੀ.ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਅੰਕੁਰ ਚਾਵਲਾ, ਅਬ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰੁਣਾ ਗੁਪਤਾ, ਰੋਹਿਤ ਰੰਜਨ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਆਰ.ਕੇ.ਮੋਹਿਤ ਗੁਪਤਾ, ਵਿਨੈ ਜੁਨੇਜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 132/2017 ਮਿਤੀ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 ਵਿੱਚ ਡੀ-ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮਿਤੀ 15 ਮਾਰਚ, 2019 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 1718/2017 ਅਤੇ 7018/2017 ਅਤੇ 7019/7007 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸੀਆਰਪੀਸੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 420, 406 ਅਤੇ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਜੰਗਲੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ ਹਨ।

<u>ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ</u>

3. ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਇਦਾਦ, ਭਾਵ, 37, ਫ੍ਰੈਂਡਜ਼ ਕਲੋਨੀ (ਪੂਰਬੀ), ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁੱਲ

ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਰੁਪਏ ਸੀ। 18 ਕਰੋੜ। ਕਿ ਉਕਤ ਬਕਾਇਆਂ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦਲਾਲ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ /ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸੌਦੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗਬਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੂਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ 25.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੌਦਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, 24 ਦਸੰਬਰ 2011 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1205.43 ਵਰਗ ਗਜ਼ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੁੱਲ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੰਪਤੀ ਦਾ Rs. 63,28,50,750/-। ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। 12.50 ਕਰੋੜ ਦਾ ਚੈੱਕ ਮਿਤੀ 24 ਦਸੰਬਰ, 2011 ਨੂੰ HDFC ਬੈਂਕ, ਨਿਊ ਫਰੈਂਡਜ਼ ਕਲੋਨੀ, ਦਿੱਲੀ 'ਤੇ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਵੇਚਣ ਲਈ ਉਕਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 24 ਮਾਰਚ, 2012 ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ /ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

4. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਲੋੜਾਂ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 23 ਮਈ, 2012 ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ 5.40 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੋਸਟ-ਡੇਟ ਚੈੱਕ ਸੌਂਪੇ। 24 ਦਸੰਬਰ 2011 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ 25.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ। ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬਕਾਇਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਐਨ.ਓ.ਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਐਨ.ਓ.ਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਸੌਂਪੇ ਗਏ 25.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੋਸਟ-ਡੇਟ ਚੈੱਕ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

5. ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ/ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 24 ਮਾਰਚ, 2012 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਪਰ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕ੍ਰਮਵਾਰ 11 ਮਈ, 2012 ਅਤੇ 2 ਜੂਨ, 2012 ਨੂੰ ਅਤੇ ਤੀਜਾ

ਲੋੜ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 30 ਜਨਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਧੋਖਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੁਝ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

6. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, 23 ਸਤੰਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 190 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਇੱਕ ਨਿਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਾਕੇਤ ਕੋਰਟ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅੱਗੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 15 ਨਵੰਬਰ, 2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 156(3) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਏਐਸਆਈ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 420, 406 ਅਤੇ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਤੀ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 2018 ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 1205.43 ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪ-ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 37 3930 ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਦਿੱਲੀ, 2021 ਦੀ ਧਾਰਾ 4.4.3(IV) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਲਾਟ ਦੀ ਉਪ-ਵਿਭਾਜਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਮਿਤੀ 24 ਦਸੰਬਰ, 2011 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸੇ ਢੰਗ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਵੈ-ਸਮਾਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼ ਤੋਂ 18 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। ਸ਼ਾਈਨਸਟਾਰ ਬਿਲਡਕੌਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵੰਡਿਆ ਅਤੇ ਸੀਮਾਬੱਧ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 173(8) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਐਸ.ਸੀ. ਗੋਇਲ (ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪਤੀ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

8. ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 15 ਨਵੰਬਰ, 2016 ਅਤੇ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ।

9. ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 9 ਅਕਤੂਬਰ, 2018 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ. ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ 24 ਦਸੰਬਰ, 2011 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। 30 ਜਨਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਕੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਰਾਸਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 15 ਨਵੰਬਰ, 2016 ਅਤੇ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 15 ਮਾਰਚ, 2019।

10. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਰਾਜ ਲਈ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਸਿੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 2018 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 406, 420 ਅਤੇ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 9 ਅਕਤੂਬਰ, 2018 ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਵਿਦਵਤਾ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈਆਂ

12. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੁਰਲੱਭ

ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਵਿਚਾਰੇਗੀ। ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੋ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ FIR/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਿਰਫ ਅਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤ, ਨਿਜੀ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

13. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਲੰਘਣਾ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਸਿਵਲ ਝਗੜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

14. ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਰ ਪੀ ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [1]; ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ[2] ; ਟ੍ਰਿਸਨਸ ਕੈਮੀਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਬਨਾਮ. ਰਾਜੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ[3] ; ਐਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਬਨਾਮ. ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ[4] ; ਜੋਸਫ ਸਲਵਾਰਾਜ ਏ. ਬਨਾਮ. ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [5]; ਅਰੁਣ ਭੰਡਾਰੀ ਬਨਾਮ. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ[6]; ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਮੁਹੱਟਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਬਨਾਮ. ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਐਨਸੀਟੀ), ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ[7].

[1] 1960 (3) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 388

[2] 1992 ਪੂਰਕ (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 335

[3] 1999 (8) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 686

[4] 2001 (8) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 645

[5] 2011 (7) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 59

[6] 2013 (2) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 801

[7] 2019 (11) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 706

15. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ 24 ਦਸੰਬਰ, 2011 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕੀ, ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ, ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੀਡੀਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਤੀ 24 ਦਸੰਬਰ, 2011 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਵੇਚਣ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ 30 ਜਨਵਰੀ, 2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਿਆਨਾ ਰਕਮ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਵਲ ਝਗੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੇ 8 ਮਈ, 2020 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲਾਹ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

16. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 420 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 2018 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 420, 406 ਅਤੇ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਚਨਬੱਧ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਿਰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਿਆਨਾ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਨ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਰੰਗ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਅਣਜਾਣ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ।

17. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀਵਾਨੀ ਝਗੜੇ ਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨਾ ਰਕਮ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਿਤੀ 24 ਦਸੰਬਰ, 2011 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ

ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 420, 406 ਅਤੇ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

18. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਫ਼ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ 28 ਫਰਵਰੀ, 2012 ਦਾ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪੁਖਤਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਦਾਖਲਾ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ 28 ਦਸੰਬਰ, 2012 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਦੂਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 30 ਤਰੀਕ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਜਨਵਰੀ, 2013।

19. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਥੌੜੇ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

20. ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉੱਥੇ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਹਨ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ **ਰਾਜਾਭਾਈ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਮੁਨਸ਼ੀ ਬਨਾਮ. ਵਾਸੁਦੇਵ ਧਨਜੀਭਾਈ ਮੋਡੀ8 ; ਜੀ. ਨਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਰੈੱਡੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਬਨਾਮ. ਸਰਕਾਰ ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ 9; ਜੀ. ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਬਨਾਮ. ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ 10; ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਗੋਪੀ ਸਿੰਘ 11; ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ. ਐਨ.ਈ.ਪੀ.ਸੀ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰਸ12; ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 13; ਜੋਸਫ ਸਲਵਾਰਾਜ ਏ. ਬਨਾਮ. ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 14; ਚੰਦਰਨ ਰਤਨਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਸੀ.**

8 1964 (3) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 480
9 1991 (3) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 261
10 2000 (2) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 636
11 2005 (13) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 699
12 2006 (6) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 736
13 2009 (7) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 712
14 2011 (7) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 59

ਪਲਾਨੀਸਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 15; ਵੀਸਾ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਬਨਾਮ. ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 16; ਕੇ. ਸੁਬਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਇਸ ਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 17.

21. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜੋ। ਇਹ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।

22. ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 195 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 340 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਆਈਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਹੈ ਬਲਕਿ ਨੇ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 340 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

23. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਪਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੜਾਅ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ / ਐਫਆਈਆਰ / ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

24. ਇਹ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਜਾਂ ਅੰਦਰਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗਰਮਾ-ਗਰਮ ਬਹਿਸ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

---

[15] 2013 (6) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 740

[16] 2015 (8) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 293

[17] 2018 (14) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 452

25. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ **ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ)।** ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ ਦਾ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

> "102. ਅਧਿਆਇ XIV ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੇ ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੀਕ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਚੈਨਲਾਈਜ਼ਡ ਅਤੇ ਲਚਕੀਲੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸਖ਼ਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸੂਚੀ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
>
> (1) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।
>
> (2) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 156(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ।
>
> (3) ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।
>
> (4) ਜਿੱਥੇ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚਲੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਗੈਰ-ਗਿਣਤੀਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਜਿੱਥੇ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਕਟ (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਟੀ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਸੰਹਿਤਾ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ, ਜੋ ਕਿ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਵਾਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(7) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

26. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

27. ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਰਨਬ ਮਨੋਰੰਜਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 18 ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

28. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸ ਦੇ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਤੇ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ।

29. ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ /ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਇੱਕ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ

---

[18] 2020 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 964

ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਾ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਅਧਾਰ ਹੈ।

30. ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅੰਕ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਾਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚਲੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਝੂਠ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਸਨ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ***<u>ਨਾਗਪੁਰ ਸਟੀਲ ਐਂਡ ਅਲੌਇਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ. ਪੀ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ</u>***[19] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ: -

> "3. ਅਸੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਿਰਫ਼ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਘੋਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ, ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ।

31. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ, ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਸਹੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

---

[19] 1997 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਅਪਰਾਧਿਕ) 1073

32. ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 406 ਅਤੇ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ / ਐਫਆਈਆਰ / ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਰੰਭ ਕੀਤੇ ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਉਪਾਅ ਹੀ ਇਕੋ ਇਕ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

33. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, (i) ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ (ii) ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਵੇਂ ਕਥਿਤ ਹਾਲਾਤ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ / ਐਫਆਈਆਰ / ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਤੱਥ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਜੁਰਮ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਵਾਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 415, 418 ਅਤੇ 420 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ***ਟ੍ਰਿਸਨਸ ਕੈਮੀਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ):-***

> "9. ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰਕ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਦਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਹੈ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਉਪਾਅ ਹੈ ਪਰ

ਸਾਲਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹੀ ਐਕਟ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਹ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਅਤਿਅੰਤ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ [1992 ਪੂਰਕ (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 335] ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।

34. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁੱਢਲੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਘੋਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

35. ਮਿਸਟਰ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਗੀ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕਾਊਂਟਰ ਐਫੀਡੇਵਿਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਾਰਨ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 406, 420, 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦਾ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

36. ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ. ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤੱਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਾਗਾਧਾਰੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਮੈਨੀਫੈਸਟ ਵਜੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਅਰਥਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ; ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

37. ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ, 195 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 340 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਆਈ.ਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਆਈ.ਏ. ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

38. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ 15 ਮਾਰਚ, 2019 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਜਾਂ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

39. ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਆਈ.ਏ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

MANJEET SINGH
E. No. P/1882/2007 Advocate
Chamber No. 417 2nd Flour
Civil Courts, Rajpura
Mobile: 98726-56669